

# **Financieel Jaarverslag**



# Financieel Jaarverslag

---

---

1. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
2. Resultaat 2008
3. Rekening van Lasten en Baten
4. Balans en Toelichting



## 1. Grondslagen voor waardering en resultaat-bepaling

---

### *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)*

Ingaande begrotingsjaar 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten van toepassing. De BBV bepaalt dat de begroting, meerjarenraming, jaarstukken en productenraming en productenrealisatie dienen te voldoen aan de normen die voor gemeenten als aanvaardbaar worden beschouwd en een dusdanig inzicht geven dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten.

Hierna volgen de belangrijkste wijzigingen.

De functionele en categoriale indeling is niet meer leidend, begrotingsindeling is door de Raad vrij te bepalen.

Beleidsbegroting voor de Raad, productenbegroting voor het College van B&W

Invoering van (zeven)verplichte paragrafen

Onderscheid in activa met economisch en maatschappelijk nut.

Behoudens voor geactiveerde investeringen in maatschappelijk nut zijn resultaatafhankelijke (extra) afschrijvingen niet meer toegestaan.

Gewijzigde classificatie van reserves en voorzieningen

Toevoegingen aan en verminderingen van reserves worden na bepaling van het resultaat van de programma's begroot en verantwoord.

Activeren van tekorten is niet toegestaan

### *Vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar*

In 2004 is voor het eerst een programmarekening gemaakt. De vergelijkende cijfers uit de programmarekening 2007 zijn in dit financieel jaarverslag opgenomen.

### *Boekjaar*

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

### *Activa*

De activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de overheidsbijdragen en beschikking over de reserves c.q. voorzieningen en de gecumuleerde afschrijvingen.

De afschrijvingen zijn berekend op de verkrijgingsprijs verminderd met eventuele bijdragen, zoals hierboven vermeld. De afschrijvingen vinden plaats op basis van verwachte gebruiksduur. De afschrijving geschiedt voor het eerst in het jaar volgende op het jaar van de investering.

### *Geactiveerde tekorten*

Onder geactiveerde tekorten worden onder meer die reserves begrepen, welke per ultimo boekjaar een negatief saldo vertonen, maar waarvan het meerjarenperspectief financieel dekkend is. In het kader van de BBV mogen geactiveerde tekorten met ingang van 1 januari 2004 niet meer op de balans voorkomen. De nog aanwezige geactiveerde tekorten zijn in 2004 verwerkt.

### *Vorraden*

De voorraden worden tegen historische aanschafwaarde of vervaardigingswaarde gewaardeerd.

### *Onderhanden werken*

De onderhanden werken met betrekking tot de grondexploitatie worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de reeds ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen, subsidies en bijdragen vanuit reserves en voorzieningen.

Op de onderhanden werken worden eventuele verwachte verliezen in mindering gebracht. Winstneming vindt plaats bij afsluiting van het complex.

### *Vorderingen*

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, waarop een voorziening voor incurant in mindering wordt gebracht.

### *Overige activa en passiva*

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

### *Stelsel van baten en lasten*

Op de jaarrekening is het baten-lastenstelsel van toepassing. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

### *Ontwikkelingen na balansdatum*

Bij de bepaling van het saldo van de rekening wordt rekening gehouden met hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarrekening en het tijdstip van vaststelling ervan.

### *Resultaatbepaling*

Het saldo van de rekening van baten en lasten wordt bepaald als het saldo uit de normale bedrijfsvoering en de bijzondere baten en lasten. Toevoegingen aan en verminderingen van reserves worden na bepaling van het resultaat van de programma's verantwoord.

### *Resultaatbestemming*

Het nog niet bestemde deel van het saldo van de rekening van baten en lasten wordt afzonderlijk opgenomen in de balans. De gemeenteraad geeft, al dan niet op voorstel van het College van B&W, een bestemming aan het exploitatieresultaat. Over deze bestemming neemt de gemeenteraad een besluit.

## 2. Resultaat 2008

---

*De presentatie van het resultaat 2008 is conform de indeling van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)*

Het jaarrekeningresultaat 2008 bestaat uit een resultaat voor bestemming en een resultaat na bestemming. De mutatie wordt veroorzaakt door het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het resultaat na bestemming is uit te splitsen in het resultaat bouwgrondexploitatie en resultaat algemene dienst.

In de bouwgrondexploitatie zijn in 2008 een vijftal complexen afgesloten, zodat overgegaan is tot winstneming (€ 468.000). In de Rapportage Programmabegroting 2008 werd uitgegaan van een winstneming van € 1.866.000. In deze verwachting werd rekening gehouden met het afsluiten van het complex Zesweg (€ 1.668.000). Dit complex kan echter in dit verslagjaar niet afgesloten worden, omdat een grondtransactie nog afgewikkeld dient te worden.

Daarnaast zijn de toekomstige af te sluiten complexen opnieuw geprognosticeerd, hetgeen overeenkomstig de richtlijnen van het BBV leidt tot een dotatie aan de in 2007 ingestelde voorziening verlieslatende projecten met € 10.000 (complex Dorpshuis Bergharen). Dit bedrag is opgenomen onder het totaal lasten.

Het resultaat van de algemene dienst na bestemming sluit met een positief resultaat van € 1.093.000. In de Rapportage Programma Begroting 2008 werd het geraamde primitieve resultaat van € 3.000 opgehoogd tot € 1.030.000 (inclusief wijziging september circulaire). Relevante mutaties tussen raming en resultaat 2008 zijn:

- Hogere lasten dubieuze debiteuren	€ 561.000
- Een lager renteoverschot	€ 370.000
- Hogere lasten inkomensdeel WWB	€ 630.000
- Hogere inkomsten leges	€ 373.000
- Dividend uitkering Vitens	€ 116.000
- Lagere kosten mantelzorg	€ 100.000
- Hogere inkomsten documentverstrekking	€ 140.000
- Budgetoverhevelingen	€ 821.000

*Het jaarrekening resultaat is als volgt opgebouwd (x € 1.000):*

Totaal baten		74.448
Totaal lasten		<u>73.434</u>
<b>Resultaat voor bestemming</b>		1.014
Mutaties in reserves:		
- stortingen in reserves conform	2.548	
- onttrekkingen uit reserves	<u>3.095</u>	
Saldo mutaties reserves		<u>547</u>
		<b>1.561</b>
<b>Resultaat na bestemming</b>		
<i>Waarvan resultaat bouwgrondexploitatie:</i>		
Winstneming complex Acaciastraat		-7
Winstneming complex Tunnelweg		60
Winstneming Hoge Rot Hernen		-15
Winstneming complex Den Bogerd Balgoij		147
Winstneming complex Niftrik	283	<u>468</u>
<i>Waarvan resultaat algemene dienst</i>		<b>1.093</b>

**Te bestemmen jaarrekening resultaat:**

Jaarrekening resultaat 2008	1.561
Budgetoverheveling categorie I verplichtingen raadsvoorstel 09 AZ 183	-476
Budgetoverheveling categorie II raadsvoorstel 09 AZ 183	-103

Nog te bestemmen 2008.	982
------------------------	-----

**Voorstel tot nog te bestemmen deel van het jaarrekening resultaat:**

Wij stellen voor om ten laste van de algemene reserve onderstaande budgetoverhevelingen te reserveren.	242
--------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

Wij stellen voor om toe te voegen aan de algemene reserve	272
-----------------------------------------------------------	-----

Wij stellen voor een toevoeging aan de reserve grote projecten ter realisatie MIO.	468
------------------------------------------------------------------------------------	-----

Totaal voorstel nog te bestemmen 2008.	982
----------------------------------------	-----

*Toelichting budgetoverhevelingen**Noorderlicht (€ 42.361)*

Voor de exploitatie van het Noorderlicht is voor het eerste jaar een garantie afgegeven ter dekking van een mogelijk negatief exploitatietekort. Dit omdat de exploitatie over het eerste jaar een aantal onzekerheden gaf.

*GGD (€ 10.000)*

Conform collegebesluit 08/12354 dient het incidentele overschot op de kosten GGD, als gevolg van terugontvangen bedragen, worden ingezet om incidenteel de meerkosten voor inspecties Kinderopvang 2009 te dekken.

*Lokaal educatieve agenda (€ 40.000)*

In verband met de afbouwregeling Onderwijsbegeleiding richting Marant is er in 2008 met het onderwijsveld afgesproken, dat er éénmalig € 40.000 besteed wordt aan diverse projecten vanuit de Lokaal Educatieve Agenda. De doelstellingen van beleid zijn inmiddels vastgesteld en de opdracht is geformuleerd. Uitvoering is gepland voor 2009 en 2010.

*Restant 1/3 regeling (€ 85.096)*

Dit betreft het restant van de beschikbare middelen uit het coalitieprogramma. De verwachting is, dat dit gehele bedrag wordt aangewend tot en met 2010.

*Uitbestede werkzaamheden waterbeleid (€ 16.342)*

Betreft onderzoek risico locaties grondwaterverontreiniging. Het project is voorbereid in 2008 en zal van start gaan in 2009.

*Actualiseren watersysteem analyse (€ 20.000)*

Medio 2008 is gestart met een watersysteemanalyse. In verband met het vertrek van de externe projectleider heeft het project vertraging opgelopen. Het project wordt afgerond rond augustus 2009.

*Uren inzet publiekszaken (€ 9.156)*

De vacaturegelden 2008 beschikbaar houden voor inhuur van een tijdelijke kracht op publiekszaken. De inzet van deze middelen valt geheel in 2009.

*Mantelzorg (€ 18.500)*

Vanwege onvoldoende capaciteit op de afdeling WZO is een aantal projecten niet, of niet geheel uitgevoerd. Het betreft projecten in het kader van De Jonge Mantelzorger, dementie en overige mantelzorg.

### 3. Rekening van Lasten en Baten

In dit hoofdstuk zijn de totalen van alle baten en lasten per programma opgenomen. De laatste kolom geeft het saldo weer van de begrote en werkelijke lasten en de begrote en werkelijke baten. Als gevolg van de BBV zijn de cijfers per programma exclusief de mutaties in de reserves weergegeven. Dit geeft het gerealiseerd resultaat voor bestemming weer. Na verwerking van de mutaties in de reserves wordt tenslotte het gerealiseerd resultaat na bestemming weergegeven.

Programma ( x 1.000)	Realisatie 2008			Begroting 2008	
	Lasten	Baten	Saldo	Voor wijziging	Na wijziging
1 Ruimte en Natuur	9.124.742	8.263.795	860.947	2.055.904	2.877.534
2 Wonen en Leefbaarheid	10.257.923	6.303.579	3.954.344	5.035.580	4.805.017
3 Werken en Ondernemen	16.227.898	14.039.630	2.188.268	2.048.898	1.723.254
4 Onderwijs en Ontplooiing	10.758.914	1.327.196	9.431.718	9.754.378	10.033.190
5 Ondersteuning en Zorg	10.384.068	1.568.208	8.815.860	7.914.197	9.020.598
6 Mobiliteit en Infrastructuur	8.201.174	2.739.306	5.461.869	4.808.657	7.724.517
7 Politiek Bestuur	8.480.277	40.208.132	-31.727.855	-34.821.508	-41.233.313
<b>Resultaat voor bestemming</b>	<b>73.434.996</b>	<b>74.449.846</b>	<b>-1014.849</b>	<b>-3.203.894</b>	<b>-5.049.203</b>
Mutaties in reserves			546.508	3.203.894	5.049.203
<b>Gerealiseerd resultaat na bestemming</b>			<b>1.561.358</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## 4. BALANS EN TOELICHTING

---

Balans per 31 december 2008 ( x €1.000)

### ACTIVA

	2008	2007
<i>Vaste activa</i>		
Immateriële vaste activa	174	166
Materiële vaste activa	65.074	57.151
Financiële vaste activa	38.162	39.006
<i>Totaal vaste activa</i>	103.410	96.323
 <i>Vlottende activa</i>		
Debiteuren	8.737	7.343
Vorraden	1.941	-/- 1.660
Liquide middelen	169	600
Overlopende activa	644	466
<i>Totaal vlottende activa</i>	11.491	6.749
 <b>Totaal generaal</b>	 <b>114.901</b>	 <b>103.072</b>

## 4. BALANS EN TOELICHTING

---

### PASSIVA

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserves	2.745	1.850
Bestemde reserves	31.623	34.520
Resultaat voor bestemming	1.562	1.186
Totaal eigen vermogen	35.930	37.556
<i>Vreemd vermogen</i>		
Voorzieningen	9.475	12.280
Geldleningen o/g	55.872	41.551
Spaarhypotheken ambtenaren	340	374
Totaal vreemd vermogen	65.687	54.205
<i>Vlottende passiva</i>		
Liquide middelen	5.565	5.220
Kortlopende schulden	4.216	4.822
Overlopende passiva	3.503	1.269
Totaal vlottende passiva	13.284	11.311
<b>Totaal generaal</b>	<b>114.901</b>	<b>103.072</b>

## TOELICHTING OP DE BALANS

### ACTIVA

#### *Immateriële vaste activa*

De immateriële vaste activa betreffen kosten van onderzoek en ontwikkeling. Het betreft geactiveerde kosten van onder meer milieubeleidsprogramma, strategische visie, risicoanalyse legionellabacterie.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:  
(x € 1.000)

	2008	2007
Boekwaarde 1 januari	166	169
Investerings	51	34
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen	43	37
<b>Boekwaarde 31 december</b>	<b>174</b>	<b>166</b>

#### *Materiële vaste activa*

Overzicht van het verloop van de materiële vaste activa (economisch en maatschappelijk nut) (x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2008	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2008
<b>MVA met economisch nut</b>					
Gronden en terreinen	666	-	-	64	602
Woonruimten	2	-	2	-	-
Bedrijfsgebouwen	39.197	9.110	-	1.008	47.299
Grond-, weg- en water-bouwkundige werken	10.780	610	-	516	10.874
Vervoermiddelen	811	16	-	100	727
Machines. Apparaten en installaties	2.742	648	-	681	2.709
<b>Totaal mva met economisch nut</b>	<b>54.198</b>	<b>10.384</b>	<b>-</b>	<b>2.368</b>	<b>62.212</b>
	Boekwaarde 1-1-2008	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2008
<b>MVA in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</b>					
Gronden en terreinen	2.128	26	-	22	2.132
Grond-, weg- en water-bouwkundige werken	594	0	-	79	515
Overige materiële vaste activa	231	-	-	16	215
<b>Totaal mva met maatschappelijk nut</b>	<b>2.953</b>	<b>26</b>	<b>-</b>	<b>117</b>	<b>2.862</b>
<b>Totaal mva</b>	<b>57.151</b>	<b>10.410</b>	<b>2</b>	<b>2.485</b>	<b>65.074</b>

De top 5 investeringen in 2008 in de vaste activa zijn:

Maas Waalcollege inrichting juniorcollege	845.498
Trinoom tijd huisvesting groep 22-31 (uit Woezik)	931.482
Bredeschool Woezik	1.721.398
Dorpshuis Kulturhus Bergharen	2.617.732
MWC-juniorcollege Oosterweg	3.140.000

*Financiële vaste activa*

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

( x €1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	39.006	39.710
Verstrekt	1.722	1.533
Aflossing	2.473	2.237
Extra aflossing	94	0
Stand per 31 december	<b>38.161</b>	<b>39.006</b>

Overzicht van de verstrekte geldleningen aan derden:

( x €1.000)	Boekwaarde per 1-1-2008	Verstrekte leningen 2008	Aflossingen 2008	Buiten ge- wone af- lossingen	Boekwaarde per 31-12- 2008
Leningen ambtenaren	15.317	1.522	1.528		15.311
Leningen aan derden	759	200	57		902
Lening NUON	4.063		138		3.925
Lening Vitens	2.506		179		2.327
Lening Zwembad de Meerval	1.266		55		1.211
Leningen Woningbouw	14.098		515		13.583
Lening Stimuleringsfonds volkshuisves- ting Hoevelaken	581			72	509
Deelnemingen maatschappelijk kapitaal	413			22	391
<b>Totaal</b>	<b>39.003</b>	<b>1.722</b>	<b>2.472</b>	<b>94</b>	<b>38.159</b>

*Overzicht overige financiële vaste activa*

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Het verloop van de overige financiële vaste activa is als volgt: (x €1.000)

Boekwaarde 1 januari 2008	3
Investeringen	-
Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	1
Boekwaarde 31 december 2008	<b>2</b>

*Flottende activa**Debiteuren*

De stand van de debiteuren is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Debiteuren	9.493	7.538
Voorziening dubieus	-756	-195
Stand per 31 december	<u>8.737</u>	<u>7.343</u>

De specificatie van de stand is als volgt:

Debiteuren algemeen	8.469	6.307
Debiteuren sociale zaken	357	387
Debiteuren overig	30	33
Voorziening dubieus algemeen	-600	-116
	<u>8.256</u>	<u>6.611</u>
Debiteuren belastingen	637	811
Voorziening dubieus belastingen	-156	-79
	<u>481</u>	<u>732</u>
Totaal	<b>8.737</b>	<b>7.343</b>

*Vorraden*

Het verloop van de voorraden is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Vorraden	2.274	-1.337
Voorziening verliesgevende projecten	-333	-323
Stand per 31 december	<u>1.941</u>	<u>-1.660</u>
Voorziening De Geer	-46	-46
Voorziening Dorpshuis Bergharen	-287	-277
Stand per 31 december	<u>-333</u>	<u>-323</u>

*Liquide middelen*

Ultimo 2008 zijn de liquide middelen als volgt te specificeren:

(x € 1.000)	2008	2007
Kas	9	7
Rabobank	160	593
	<u>169</u>	<u>600</u>

*Overlopende activa*

Specificatie overlopende activa

(x € 1.000)	2008
Nog te ontvangen bedragen	393
Vooruitbetaalde kosten	<u>251</u>
	<b>644</b>

**PASSIVA***Eigen vermogen*  
*Algemene reserve*

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:  
(x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	1.850	1.709
Bouwgrondexploitatie	398	-416
Resultaatbestemming vorig jaar	497	557
Stand per 31 december	<b>2.745</b>	<b>1.850</b>

Het resultaat 2007 voor bestemming ad € 1.186 is voor € 1.015 toegevoegd aan de reserves, voor € 170 is deze toegekend aan de budgetoverhevelingen. Voor een verloop per reserve verwijzen wij naar bijlage 3.

*Bestemde reserves*

Het verloop van de bestemde reserve is als volgt:

(x € 1.000)	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	34.520	33.329
Toevoegingen	4.360	1.734
Resultaatbestemming vorig jaar	688	4.994
Onttrekkingen	7.945	2.631
Verminderingen	0	2.906
Stand per 31 december	<b>31.623</b>	<b>34.520</b>

Overzicht van bestemde reserve:

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Actualiseren bestemmingsplannen	263	45
Bovenwijkse voorzieningen	631	532
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	1.102	1.078
Milieustraat	471	0
Afschrijvingsreserve brandweerkazerne	4.333	4.544
Afschrijvingsreserve minicontainers	744	812
Afschrijvingsreserve Bolster	1.427	1.465
Afschrijvingsreserve Kulturhus Bergharen	1.500	1.500
Afschrijvingsreserve nieuwbouw gemeentekantoor	875	374
Afschrijvingsreserve gemeentewerf	1.044	1.044
Revitalisering centrum	2.715	2.468
Sportpark Wijchen Noord	0	543
Centrale sporthal	715	0
Onderwijshuisvesting	2.149	1.794
Liquidatie saldo stichting Weerwerk	563	592
Infrastructuur omgeving Centrale Sporthal	1.807	2.925
Fietspad Heumenseweg	818	153
Grote projecten	-1.378	-1.231
Nuon	4.570	4.570
Conversie aandelen Vitens	2.327	2.506
Overig	4.946	8.806
	<b>31.623</b>	<b>34.520</b>

*Resultaat voor bestemming*

(x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	1.185	4.994
Onbestemd	1.562	1.186
Onttrekkingen algemene reserve	497	0
Onttrekkingen bestemde reserve	688	4.995
Stand per 31 december	<b>1.562</b>	<b>1.185</b>

*Voorzieningen*

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

(x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	12.280	11.938
Toevoegingen	4.389	4.433
Onttrekkingen	9.214	4.091
Stand per 31 december	<b>9.475</b>	<b>12.280</b>

Overzicht voorzieningen:

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Onderhoud overige gebouwen	1.626	1.899
Onderhoud buitenkant scholen	999	1.371
Egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	616	554
Groenonderhoud Loonse Waard	508	428
Landschappark Woezik / Bijsterhuizen	1.057	1.161
Werk en Inkomen *	0	741
Rationeel rioolbeheer	1.549	2.359
Rationeel wegbeheer	682	515
Mechanische riolering	595	715
Openbare verlichting	598	492
Overig *	1.961	2.045
	<b>9.475</b>	<b>12.280</b>

(Onderdelen van) deze posten zijn in verband met een wijziging in de BBV onder de overlopende passiva gepresenteerd.

*Geldleningen o/g*

Het verloop van de leningen o/g is als volgt:

(x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	41.551	32.215
Opgenomen	18.000	10.000
Aflossing	3.679	664
Stand per 31 december	<b>55.872</b>	<b>41.551</b>
Rentelast	<b>1.856</b>	<b>1.328</b>

*Spaarhypotheken ambtenaren*

Het verloop van de spaarhypotheek ambtenaren is als volgt:  
(x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Stand per 1 januari	374	356
Opgenomen	32	37
Aflossing	66	19
Stand per 31 december	<b>340</b>	<b>374</b>

*Liquide middelen*

( x € 1.000)

	<b>2008</b>	<b>2007</b>
Kasgeldlening	4.000	4.000
BNG	1.565	1.220
	<b>5.565</b>	<b>5.220</b>

*Kortlopende schulden*

Specificatie kortlopende schulden:

( x € 1.000)

	<b>2008</b>
Crediteuren	3.074
Loonbelasting en sociale premies	631
Pensioenpremies	168
Overige	343
	<b>4.216</b>

*Overlopende passiva*

Specificatie van overlopende passiva:

( x € 1.000)

	<b>2008</b>
Vooruitontvangen subsidie	310
WMO	409
BBV presentatie voorziening	1.265
overige	1.519
	<b>3.503</b>